

Feltárják és kiszáritják a vároldal veszélyeztetett részét

Naponta fél—egy millimétert csuszik még a lejtő

A Várhegy csuszó lejtőjén még mindig folynak a mentő építkezési munkálatok és előreláthatóan még hónapokon át tartanak. Most újra kintjárt a szakértőbizottság a helyszínen, hogy megvizsgálja a hegyoldalt és méréseket végezzen. Kazinczy Gábor műszaki főtanácsos az erősítési munkálatokat ellenőrizte. A vizsgálatok eredményét most terjesztették fel a városháza illetékes osztályának, amely szerint újabb bedőléssel nem fenyeget a hegy mostani állapotában és a lejtő lefelé való mozgása is megállott, illetve a mérések szerint naponta fél—egy millimétert csuszik előre.

A szakértő-bizottság jelentésével kapcsolatosan megtudtuk, mik azok a tervek, amelyek azt célozzák, hogy a Várhegy további mozgásának végleg elejét vegyék.

Az egyetemi tanárok véleménye szerint, amint azt már megírtuk, a földmegmozdulást a szokatlan időjárás és a beázott földréteg okozta. *A víz levezetéséről kell gondoskodni, elsősorban ez volt a jelentés legfontosabb pontja.* A Lovas-uton már meg is indultak a munkálatok ebben az irányban és egy tizméter mély, négyszer-két méter átmérőjű aknákat ástak, hogy megtalálják azt a réteget, ahol elvezethetik a vizet. Az ásatások során számolni kell a Vár belsejében levő forrásokkal, amelyek minden bizonnyal hozzájárultak a talaj elmozdulásához.

A valóságos okot még most sem tudja senki. Sem az építők, sem a szakértők, sem a geológusok. Mindenesetre biznak benne: ha az Attila-utcai negyvenméteres támfal elkészül, megáll a Vároldal.

A Lovas-ut és a Logody-utca még ma is szomorú képet nyújt. A törések centimétereket tágultak az utóbbi két hét alatt. A Logody-utca 63. számú ház oldaláról erősen lehullott a vakolat és jól látható, amint a malterrel egymáshoz rögzített téglák elcsuszak egymás felett. Arról még nem határoztak, hogy mi történjék ezzel a házzal, de valószínűleg le kell bontani. A Logody-utcát a Lovas-utal összekötő lépcsőt teljesen újjáépítették. Cementlapokkal takarták be a lépcső két oldalát, a réseket szurokkal öntötték ki, hogy a víz még csak hozzá se férhessen. *A Lovas-uti részen azonban már újra láthatók vékony repedések.* Ez annak bizonyítéka, hogy a földcsuszamlás korántsem állt meg. A Lovas-ut 24—25—26—27. számú házakon méréseket végeztek, a repedéseket gipsszel tapasztották be helyenként s ráírták a tapasztás időpontját. Az egyik ilyen gipsztapasztás március 7-ére volt keltezve. *Tizenhatodikán már világosan látható, hogy repedt keresztül a fal kilenc nap alatt.* A Vároldal további munkálatainál a szakértő-bizottság véleménye szerint most elsősorban hozzá kell látni a földréteg feltáráshoz, hogy a kiszáritás sikerrel járjon. A veszélyeztetett részeken többfelé aknákat fúrnak, hogy végre tisztán álljon a vezetómérnökök előtt az altalaj mineműsége és a csuszás iránya.

Mérnökök a geológusokról

A *Magyarország* március 4-iki számában jelentettük, hogy amikor a baj elkezdődött, a főváros nem geológusokat küldött ki elsősorban a földcsuszamlás vizsgálatához. Beszámoltunk arról is, hogy a néhány nappal később adott *geológiai szakvéleményt nem vették eléggé fontolóra.* Ezekre a kérdésekre most érkezett meg a válasz. A vezetómérnökök szakértők szerint a *geológusok nem lehetnek annyira tisztában a Várhegy talajának ismeretével, mint az építőmérnökök, mert a geológusok csak a föld kialakulását*

többszáz és százezer évre visszamenőleg ismerik, de nem tudhatják pontosan annak mai állapotát. A Várhegy alatt ugyanis még a legutóbbi időkben is keletkezettek források, melyek a márgafelhalmozódást megvilágították és az utóbbi százévtizedekben történt építkezések és alagutfurások helyét és vonulási irányát nem ismerhetik.

Gracza György „*A szabadságharc története*” című művében érdekes adatokat találhatunk. 1849 május 21-én vették be a magyar honvédek ostrommal a Várat. A harc május 5-én kezdődött, a győzelem soká kósett s ekkor az utáskatonák a Logody-utca irányában körülbelül ott, ahol most a földcsuszamlás megkezdődött, hatalmas tárnát ástak, amely egészen a Fehérvári-kapig ért s a Ferdinánd-körbástya (a mostani Bástya-sétány) közelében haladt el. A tárna azzal a céllal készült, hogy felrobbantják a Fehérvári-kaput. Erre azonban már nem került sor, mert a honvédek közben bevették a bástyát. Ezen az alaguton kívül még számos alagut van a Vár gyomrában, azonban ezek nagy része olyan irányba esik, ahol eddig még nem észleltek földmozgást.

Repedeznek a Hadimuzeum falai

A vasárnapi szakértői szemlén az egyetemi tanárok újabb kellemetlen megállapításokat tettek. Kiderült ugyanis, hogy a *Görgey-szobor mögött jelentékenyen besüppedt a talaj.* A bizottság tagjai azonnal bementek a szobor mögött levő Hadimuzeumba, ahol észrevették, hogy a *muzeum belsejében a falak megrepedeztek.* A megállapításokat jegyzőkönyvbe vették és a többivel együtt felterjesztették a polgármesterhez. Ezek a legújabb észrevételek készítették most a bizottság tagjait arra, hogy nem elég a támfalak megépítése, hanem radikális eljárással a fentemlített feltárással és talajkiszáritással kell elejét venni a további bajoknak.

Természetesen ez az eljárás töménytelen pénz t emészt majd fel, kérdés tehát, hogy végrehajtható lesz-e?

A rengeteg károsodást ért háztulajdonosoknak most első gondja, hogy eldöntsék a felelősség kérdését. Elsősorban a fővárosra gondoltak. A szakértők azonban valamennyien megegyeznek abban, hogy a *főváros egyetlen oly intézkedést se tett, amely alkalmas lett volna a katasztrófa elindítására.* A kár eddig már többmillió pengő.

A döntés ebben az ügyben csak akkor követhet be, ha a szakértőbizottság valamennyi tagja meg tudja jelölni, biztosan a hegycsuszamlás elindulásának valódi okát.